

Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid (2009–2012)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 2 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieprogramansvarlig

Avdeling for lærerutdanning

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) ved Høgskolen i Østfold bygger på [nasjonal rammeplan med forskrift for denne lærerutdanningen, fastsatt 3. april 2003 av Utdannings- og forskningsdepartementet.](#)

Avdelingsstyret ved Avdeling for lærerutdanning vedtar for hvert studieår studieprogrammet som høyskolen tilbyr i fag- og yrkesdidaktikk. Kunngjøring skjer i forbindelse med utlysning av studiet.

Hva lærer du?

Grad/tittel ved bestått studium

Studiet kan være påbygging til bachelorgrad, mastergrad eller lignende, men kan også inngå i et fireårig eller femårig utdanningsløp til adjunkt- eller lektorkompetanse.

Opptak

For opptak til Praktisk-pedagogisk utdanning kreves én av følgende utdanninger:

1. Bestått universitets- eller høyskoleutdanning med allmenne fag av minimum tre års omfang (180 studiepoeng). Vanligvis kreves kompetanse i to skolefag som er relevante for undervisning i skolen i et omfang av henholdsvis minimum 90 og 60 studiepoeng.
2. Fag/svennebrev eller annen bestått treårig yrkesutdanning på videregående nivå, generell studiekompetanse, yrkesteoretisk utdanning og minimum to års relevant yrkespraksis.
3. Bestått treårig profesjonsrettet universitets- eller høyskoleutdanning og minimum to års yrkespraksis.

Tillegg:

- Politiattest må leveres ved studiestart, jf. Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler, kapittel seks. Se også pkt. Forhold mellom teori og praksis i studieplanen for mer informasjon.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Rammeplanen opererer med begrepet *studieenheter*. Ved HiØ brukes *emner* som tilsvarende begrep.

Praktisk-pedagogisk utdanning er et integrert studium og utgjør til sammen 60 studiepoeng. Studiepoeng oppnås som en samlet helhet etter at studenten har bestått alle emner og slutteksamen. Studiet består av følgende emner:

- Pedagogikk (undervisningsomfang tilsvarende 30 studiepoeng). Slutteksamen er knyttet til dette emnet.
- Didaktikk: Fagdidaktikk (omfang tilsvarende 15 + 15 studiepoeng) eller yrkesdidaktikk (tilsvarende 30 studiepoeng). Må være godkjent før studenten får avlegge slutteksamen.
- Praksisopplæring inngår i ovennevnte emner og studentene skal totalt ha 12 ukers praksis. Praksisopplæringen må være bestått før studenten kan fremstille seg til eksamen. Se egen omtale av praksis.

Det er utarbeidet egne emnebeskrivelser for pedagogikk og de ulike fag- og yrkesdidaktiske emner.

Emnet *Pedagogikk* er obligatorisk for alle studentene i PPU, mens den enkelte student settes opp på to fagdidaktiske emner når det gjelder studieforberedende fag

eller

to yrkesdidaktiske emner, en felles yrkesdidaktikk og en spesifikk, ut fra hvilken yrkesbakgrunn vedkommende har, når det gjelder studenter med yrkesbakgrunn.

Rammeplanen forutsetter en bred kompetanseutvikling og helhet og sammenheng i det praktisk-pedagogiske studium. Studiet er lagt opp som et integrert helhetlig studium, hvor pedagogikk, fag-/yrkesdidaktikk og praksisopplæring er nært knyttet sammen. Fag- og yrkesdidaktikk gis i form av seks samlinger pr. år.

Ved studiestart informeres studentene om forhold som angår gjennomføring av studiet og gjeldende forpliktelser, blant annet valg av fag- og yrkesdidaktikk. Ved Høgskolen i Østfold finnes følgende portefølje av fagdidaktiske- og yrkesdidaktiske studieenheter:

Fagdidaktikk

Yrkesdidaktikk

Drama/teater

Felles yrkesdidaktikk

Kunst & Håndverk/formgiving

Bygg- og anleggsteknikk

Fremmedspråk (engelsk, fransk, spansk og tysk)

Elektrofag

Kroppsøving/idrettfag

Design og håndverk

Matematikk

Helse- og sosialfag

Musikk

Medier og kommunikasjon

Naturfag

Naturbruk

Norsk

Restaurant- og matfag

Religion, livssyn og etikk

Teknikk og industriell produksjon

Samfunnsfag

Økad/IT/ Service og samferdsel

Spesialpedagogikk

Det utarbeides årlig planer for de ulike emner med litteraturlister.

Det varierer hvilke studieenheter som tilbys, for nærmere informasjon om didaktiske studietilbud, se studiets websider under www.hiof.no

Organisering og læringsformer

Heltidsstudiet er organisert med undervisning tre hele dager pr. uke gjennom hele studieåret, med unntak av praksisopplæringsperiodene som til vanlig er 5 uker (høst) og 7 uker (vår).

Deltidsstudiet er organisert med 12 studiesamlinger over fire semestre (to år). Studiesamlingene har en ukes varighet. Deltidsstudentene følger vanligvis ett fag-/yrkesdidaktikk-kurs hvert år, slik at en av samlingsdagene kan benyttes som studiedag. Hvilke uker som brukes til samlinger, kunngjøres i god tid på studiets websider. Praksisopplæringen skjer normalt på våren i andre semester og på høsten i tredje semester.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisning i pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk foregår parallelt og inngår i hele studieforløpet. Valg av temaer i pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk skal tilpasses hverandre. Noen av fagområdene i fag-/yrkesdidaktikk som består av beslektede skolefag, er organisert både som felleskurs og spesifikke studietilbud. Det er utarbeidet en egen plan for praksisopplæringen som viser hvordan denne har tilknytning til helheten. I tillegg utarbeides det egne årsplaner for emnene pedagogikk og de enkelte fag-/yrkesdidaktiske tilbud.

I praktisk-pedagogisk utdanning skal studentene få erfaring med profesjonsrelevante (lærerrelaterte) arbeidsoppgaver. Arbeidsmåtene i studiet skal speile de arbeidsformer og den variasjonsbredden som studentene er forpliktet til i de skoleslag det utdannes for. De vil derfor møte et variert utvalg av arbeidsformer som både skal bidra til et allsidig metoderepertoar og til å møte og videreutvikle studentenes læringsvaner. Det legges stor vekt på fordypning og refleksjon i faglige og tverrfaglige grupper. I teoriøktene vil deltakerne arbeide med konkrete undervisningsopplegg, case og andre praksisbaserte tekster for å konkretisere og yrkesrette teoretiske perspektiver.

Arbeidsformene legges opp slik at studentene:

- arbeider med praksisbaserte og problemorienterte oppgaver
- kan fortolke og ta stilling til skolens verdier, mål, innhold, kunnskaps- og læringssyn og de motsetninger og dilemmaer som ligger i og mellom disse
- henter kunnskap fra ulike kilder og vurderer kildene kritisk og selvstendig
- deltar i planlegging, gjennomføring og vurdering av de ulike delene av utdanningen
- gjør seg kjent med og analyserer forskning, kartlegging og utvikling av undervisning
- bearbeider yrkesetiske spørsmål
- framfører og formidler stoff for hverandre
- arbeider variert med ulike læremidler (analoge og digitale) og vurderer bruk av læremidlene kritisk
- får anledning til å integrere IKT i sitt daglige studiearbeid, både i undervisningssituasjoner og i sammenheng med selvstudium.

Organisering av studentsamarbeid:

Studentene har tilhørighet i en basisgruppe. Basisgruppa er tverrfaglig sammensatt, består av 4-7 studenter og har fast veileder. Basisgruppa skal utarbeide en gruppeavtale og en avtale om gjensidige forpliktelser på arbeidsmåten i basisgruppa. Gruppeavtalen skal godkjennes av basisgruppeveileder. Hensikten med denne organiseringen er at basisgruppen skal sikre læring gjennom samarbeid og kommunikasjon, og være en forberedelse for framtidig arbeid i lærerteam. Studentenes samarbeidsevne vurderes gjennom hele studiet i forhold til den løpende skikkethetsvurdering (jf egen skikkethetsforskrift).

Studentene skal, både i fagdidaktikk, i pedagogikk og i praksisopplæringen samarbeide med hverandre. Samarbeidet kan være knyttet til gjennomføring av læringsoppgaver, til framlegg i undervisningen, eller til planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning i praksisskolene. Videre vil basisgruppene bli brukt til gruppeveiledning og presentasjoner av studentenes arbeider med respons fra de andre deltakerne i gruppa. Basisgruppene skal også forberede lærestoff/innlegg til seminargruppe. Seminargruppen vil bestå av flere basisgrupper eller hele studentgruppen. I seminargruppen presenteres prosjekter og gruppearbeid som drøftes gjennom respons fra medstudenter og faglærer.

Egenaktivitet:

Den enkelte student er ansvarlig for å sette seg inn i studiets og skoleverkets planer og sørge for å gjennomføre, få godkjent (av veileder) og arkivere obligatoriske, skriftlige arbeider. Studenten er også ansvarlig for forberedelser i praksis og til seminarene ved høgsolen. Studentene skal holde seg orientert om studiet ved hjelp av læringsplattformen, arbeide med anbefalt litteratur og andre kunnskapskilder.

Bruk av bibliotek:

Biblioteket skal bidra til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske informasjonskilder, ha kjennskap til internasjonale databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det vil også bli undervist i referanseteknikk. Bibliotekundervisningen vil bestå av to dobbelttimer, en innføring i informasjonssøk ved studiestart og spesialisert informasjonssøk samt innføring i referanseteknikk i forkant av utviklingsarbeidet.

Bruk av IKT:

Bruk av IKT i grunnopplæringen som en av de fem grunnleggende ferdighetene, vil også kreve at lærerutdanningen i stor grad tar i bruk IKT i sin undervisning og i studentenes arbeid. Kommunikasjon mellom lærere og studenter og mellom studenter vil i stor grad foregå ved hjelp av en læringsplattform. De obligatoriske skriftlige arbeidene skal også leveres inn i digital form på denne læringsplattformen. Mye av kommunikasjonen mellom lærere og studentene skjer ved hjelp av læringsplattformen.

ARBEIDSKRAV:

Det er knyttet arbeidskrav til praktisk-pedagogisk utdanning. Arbeidskravene må være gjennomført og godkjent innen de til enhver tid gitte tidsfrister før studenten kan fremstille seg til eksamen. Noen arbeidskrav er knyttet til emnet Pedagogikk og noen arbeidskrav er knyttet til fag- og yrkesdidaktikk. Se den enkelte emnebeskrivelse.

Arbeidskravene i studiet består totalt av:

- Obligatorisk undervisning
- To fag-/yrkesdidaktiske kurs
- Obligatorisk veiledning
- To utviklingssamtaler i gruppe
- Fem obligatoriske, skriftlige oppgaver
- Refleksjonsnotat for å fremstille seg til muntlig eksamen

Obligatorisk undervisning i pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk:

Seminargruppearbeidet i pedagogikk er obligatorisk gjennom hele studiet. Undervisningen i seminargruppe bygger på forberedt arbeid i basisgrupper. Fag- og yrkesdidaktikkundervisningen er obligatorisk i samsvar med planer for det enkelte fag.

Studenten kan ha inntil 20 % fravær fra obligatorisk undervisning (fag/yrkesdidaktikk, seminargruppe i pedagogikk, kurs og avtalt basisgruppearbeid). Fraværet regnes for hvert enkelt fag for hvert semester/studiedel.

Obligatoriske kurs

1. Mikroundervisning med videoopptak som gjennomføres i fag-/yrkesdidaktikk
2. Skriveseminar i forbindelse med utviklingsoppgave (pedagogikk)

Obligatorisk veiledning

Studentene får tildelt veileder i tilknytning til obligatoriske oppgaver og eksamensarbeidet (utviklingsoppgaven). Studenten må gjennomføre avtalt veiledning før han/hun kan fremstille seg til eksamen.

To utviklingssamtaler:

Studentene gjennomfører i basisgruppene to utviklingssamtaler med basisgruppeveileder. Utviklingssamtalene gjennomføres av basisgruppeveileder og er først og fremst en *studiefaglig* samtale.

Utviklingssamtalene skjer vanligvis etter henholdsvis første og andre praksisperiode. Med bakgrunn i egen refleksjonslogg, tilbakemeldinger og samtaler med medstudenter og lærere/veiledere, skal studentene reflektere over egen utvikling og sette opp lærings-/utviklingsmål for arbeidet i studiet. I utviklingssamtalen er oppfølging av arbeidskrav en integrert del av samtalen.

Fem obligatoriske, skriftlige oppgaver:

1. Elev og læringsmiljø
2. Lærer som veileder/leder
3. Fag-/yrkesdidaktisk oppgave
4. Refleksjonsnotat etter første praksisopplæringsperiode
5. Elevcase om tilpasset opplæring

Se beskrivelsen av oppgavene under de respektive planer for emnene. Det er også utarbeidet retningslinjer og rammer for oppgavene.

I tillegg kommer en oppgave som forberedelse til muntlig eksamen.

Disse oppgavene kan erstattes med likeverdige oppgaver i forbindelse med skoleovertakelse, prosjektarbeid, studentmedvirkning i FoU - arbeid, etc.

Praksis

All praksisopplæring er veiledet og har et omfang på totalt 12 uker. Praksisopplæringen er knyttet til fag som studenten har undervisningskompetanse i. I begge praksisperioder har studenten praksisopplæring i hvert av de undervisningsfagene som studenten har i fag-/yrkesdidaktikk. Studenter med ett undervisningsfag har all praksisopplæring i dette faget.

Gjennom praksisopplæringen skal studentene få erfaringer med å planlegge, gjennomføre, vurdere og kritisk analysere opplæring og undervisning. Videre skal studentene bli kjent med øvrig lærerarbeid knyttet til skolen som organisasjon, samarbeidsrutiner, foreldresamarbeid, elevenes aktiviteter og lignende. De skal gjøre seg kjent med og anvende lovverk og læreplaner for skoleslaget, og reflektere over yrkesetiske problemstillinger. Hovedtyngden skal være individuell praksisopplæring, men studentene kan også praktisere i par. Det er utarbeidet egen plan for praksisopplæringen som gjelder alle studenter, praksislærere og faglærere ved HiØ.

Praksisopplæringen skal vurderes med bestått/ikke bestått. Dersom en av praksisopplæringsperiodene blir vurdert til "Ikke bestått", kan samme periode bare gjennomføres en gang til.

Studenter med særskilt omfattende undervisningserfaring kan søke om fritak for deler av praksisopplæringen.

Praksisopplæringsdelens varighet og hvor i studiet den er plassert

1. Heltidsstudiet:

Første praksisopplæringsperiode gjennomføres normalt over 5 uker sent i høstsemesteret og andre praksisopplæringsperiode over 7 uker tidlig i vårsemesteret.

2. Deltidsstudiet:

Første praksisopplæringsperiode er vanligvis på 5 uker legges i vårsemesteret i første studieår og andre praksisopplæringsperiode gjennomføres 7 uker på slutten av første semester i andre studieår.

Studenter som er tilsatt i skolen, kan benytte denne skolen i praksisopplæringen i en av praksisperiodene - under forutsetning av godkjent veiledning. I den andre perioden må disse studentene gjennomføre praksisopplæringen i fremmed opplæringsinstitusjon/skole.

3. Generelt:

Alle studenter er underlagt taushetsplikt om forhold de blir kjent med i skolen under praksisopplæringsperiodene.

Alle studenter skal levere en underskrevet taushetserklæring som gjelder for alle semestrene. Det er krav om at studentene må levere politiattest som viser merknad om Siktelse, tiltale eller dom for overtredelse av straffeloven §§ 195, 196, 200 andre ledd, 201 bokstav c (seksuelle overgrep mot barn).

Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder. Attesten skal leveres ved studiestart, og studenter som ikke har levert slik attest, kan ikke delta i praksisopplæringen. Studenten kan dermed ikke fortsette på studiet.

Studentene skal til vanlig ha praksisopplæring på en barne-/ungdoms- eller videregående skole, voksenopplæring eller høyere utdanning som høgskolen har godkjent som øvingsskole. Studenter kan etter søknad få permisjon i inntil 3 dager i hver praksisperiode. Det er studieleder som behandler slike søknader. Permisjon er inkludert i totalfraværet. Ved fravær kan studenten pålegges å forlenge praksisopplæringen med tilsvarende antall dager som fraværet utgjør.

Innholdet i praksisopplæringen er nærmere beskrevet i egen [Plan for praksisopplæringen](#).

Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene er lagt opp slik at studentene gis vurdering både underveis og til slutt i studiet. De skal se sammenheng mellom praksis og teori, oppleve varierte vurderingsformer og få veiledning og støtte i sin egen læring og personlige utvikling.

Studentene får tilbakemelding underveis i studiet i forbindelse med arbeidskrav, praksis, i basisgruppearbeidet og avtalefestede utviklingssamtaler. Formålet med utviklingssamtalene er:

- å gi studenten mulighet til å delta i en forberedt og målrettet samtale for å drøfte sin studiefaglige arbeidsinnsats, sine arbeidsvilkår, sin trivsel og engasjement i relasjon til lærerutdanningens krav og pedagogiske målsetting, slik disse kommer til uttrykk i studieordning, studieplaner, planer i fag-/yrkesdidaktikk, pedagogikk og praksisopplæring for å kunne fremme lærerstudentens faglige utvikling i en profesjonsrettet utdanning.
- å gi studenten forutsetninger for senere i sitt profesjonelle virke, å kunne delta i forskjellige typer utviklingssamtaler.
- å gi studenten erfaring med et undervisnings-, lærings- og utviklingsarena som er parallell til utviklingssamtaler i grunnskolen og videregående opplæring, for dermed å etablere en sammenheng mellom skolen og lærerutdanningens form og innhold.

Skikkethetsvurdering

Høgskolen har ansvar for å vurdere om den enkelte student er skikket for læreryrket. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. Løpende skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet. Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Departementet har fastsatt kriterier og prosedyrer for skikkethetsvurdering (jf. Forskrift om skikkethet). Vitnemål for fullført lærerutdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for læreryrket.

Vurdering

For at studenten skal kunne fremstille seg til eksamen må han/hun ha fått godkjent alle arbeidskrav og bestått praksisopplæring.

Avsluttende vurdering bygger på:

- de krav til akademisk standard som gjelder på universitets- og høgskolenivå
- de generelle mål som er gitt i rammeplan for utdanningen
- de generelle målene i studieplanen

Sluttvurderingen består av to deksamener: **Utviklingsoppgave + muntlig eksamen**

Deleksamen 1. Utviklingsoppgave (dybdekomponent), teller 50 % av total karakter

Utviklingsoppgaven er individuell og skrives i form av en rapport. Omfang: ca 25 sider. Rapporten skal leveres inn 4 uker før muntlig eksamen etter nærmere angitt frist. Rapporten skal leveres inn i tre trykte eksemplarer og som elektronisk versjon.

Veiledning: det gis obligatorisk veiledning på utviklingsoppgaven av oppnevnte veiledere (se arbeidskrav). Veileder skal godkjenne beskrivelse og problemstilling for oppgaven.

Deleksamen 2. Individuell muntlig eksamen (breddekomponent), teller 50 % av total karakter

Varighet: ca 45 minutter.

Den muntlige eksaminasjonen tar utgangspunkt i utviklingsoppgaven, refleksjonsnotatet og de skriftlige, obligatoriske oppgavene. Muntlig eksamen skal også prøve studenten i hele studiets kunnskapsområder (studielitteratur/kilder og undervisningstemaer) og målområdene fra pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk.

Det utarbeides vurderingskriterier for både den skriftlige og muntlige eksamen.

Karaktersystem og sensur

Eksamensbesvarelsene vurderes av ekstern og intern sensor. For å få godkjent studiet må begge deleksamener være bestått, og praksisopplæring må være bestått. Det gis en samlet karakter for hele emnet og det benyttes en gradert karakterskala fra A til F, hvor A er beste karakter, E er dårligste bestått karakter og F betyr *Ikke bestått*.

Ny eksamen

Dersom en av deleksamenene vurderes til F (ikke bestått), eller studenten ønsker å forbedre karakteren, må studenten ta begge deleksamener på nytt. Ved eventuell ny eksamen må studenten skrive ny utviklingsoppgave.

Vitnemål

Det føres to karakterer på vitnemålet:

1. Felles karakter for muntlig og skriftlig del av eksamen i pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk (bokstavkarakter).
2. Karakter for praksisopplæringen (Bestått)

I tillegg føres fag-/yrkesdidaktisk spesialisering opp på vitnemålet, angitt som godkjent.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 14.08.2009

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex
- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Litteratur i pedagogikk (ca 1200 sider):

- Bergem, Tryge 2000: *Læreren i etikkens motlys*. Gyldendal
- Bjørndal, C.R.P. 2000: *Det vurderende øye*. Gyldendal (130 sider)
- Ekeberg, Torill Rønsen & Holmberg, Jorun Buli 2009: *Tilpasset og inkluderende opplæring i en skole for alle*. Universitetsforlaget. Kap. 1, 3, 5, 6 og 8. 170 s.
- Bergkastet, Dahl og Hansen 2009: *Elevenes læringsmiljø - lærerens muligheter*. Universitetsforlaget
- Halland, Geir 2009: *Kontaktlærer og klasseledelse*. Ped - media.
- Imsen, Gunn 2006: *Læreren verden, Innføring i generell didaktikk*. Universitetsforlaget. Kap. 2, 5, 7-14, (300 sider)
- Inglar, Tron 2002: *Lærer og veileder*. Gyldendal Akademisk
- Jensen, Roald 2006: *Tilpasset opplæring i en lærende skole*. Læringsforlaget
- Ludvigsen, S. 2000: Informasjons- og kommunikasjonsteori, læring og klasserommet. I: 'Ny teknologi - nye praksisformer. Teoretiske og empiriske analyser av IKT i bruk. *ITU-rapport nr. 8, 2000*. (14 sider). http://www.itu.no/filearchive/fil_ITU_Rapport_08.pdf
- Ludvigsen, S. 2000: Læring av og med teknologi. I: 'Ny teknologi - nye praksisformer. Teoretiske og empiriske analyser av IKT i bruk. *ITU-rapport nr. 8, 2000*. (17 sider) http://www.itu.no/filearchive/fil_ITU_Rapport_08.pdf
- Manger, Lillejord, Nordahl og Helland 2009: *Livet i skolen 1*. Grunnbok i pedagogikk og elevkunnskap. Fagbokforlaget. Kap. 2, 5 - 10.

- Overland, Bjørn 2009: *Pedagogisk dannelse og skoleutvikling*. Cappelen Akademisk
- Utdanningsdirektoratet 2007: *Utvikling av sosial kompetanse. Veileder for skolen*. Kap 1 - 8, (60 sider) http://utdanningsdirektoratet.no/upload/Satsningsomraader/LOM/Veil_Sos_kompetanse.pdf
- Øzerk, Kamil 2006: *Opplæringsteori og læreplanforståelse*. Oplandske Bokforlag. Kap. 3, 4, 6 - 12 (230 sider)
- **Kompedium i pedagogikk, praktisk - pedagogisk utdanning, HiØ 2009 (innhold):**

Bråten, Ivar & Anne Cathrine Thurmann-Moe 'Den nærmeste utviklingssonen som utgangspunkt for pedagogisk praksis.' I Ivar Bråten (red.): *Vygotsky i pedagogikken*, 1996. Cappelen Akademisk Forlag. S 123-143 (19 sider)

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider)

Dysthe, Olga 2001: 'Sosiokulturelle teoriperspektiv på kunnskap og læring'. I: Olga Dysthe (red.): *Dialog, samspel og læring*. Abstrakt forlag. S 33- 69 (35 sider)

Elstad, Eivind & Turmo, Are 2006: Hva er læringsstrategier? I Elstad, Eivind & Turmo, Are 2006: *Læringsstrategier. Søkelys på lærernes praksis*. Universitetsforlaget. Kap 1 (10 sider).

Heggen, Kåre 2004: *Risiko og forhandlinger. Ungdomssosiologiske emner*. Oslo. Abstrakt forlag. Kap: 1, 2, 8 (34 sider)

Hoel, Torlaug Løkensgaard: 'Læring og sosial praksis i klasserommet'. I: Kirsti Klette (red.): *Klasseromsforskning på norsk*, 1998. Ad Notam Gyldendal. Kap 6 (15 sider).

Johansen, J-B. 2007: Det utfordrende læringsmiljøet. I Johansen, J-B & Sommer, D. (red): *Oppdragelse, danning og sosialisering i læringsmiljøer*. Universitetsforlaget

Johnsen et. al (2006): *Samarbeid i skolen*. Namsos. Pedagogisk Psykologisk Forlag Kap: 7 (10 sider).

Kaldestad, Reigstad, Sæther, Sæthre. (2007): *Grunnverdier og pedagogikk*. Fagbokforlaget. Kap.6 Den pedagogiske relasjonen.(23 sider).

Pettersen, Tove (2003): Noen elever synes jeg er for streng. Den erfarne lærer møter en ny og krevende 7. klasse. I Pettersen, Tove og Postholm, May Britt: *Klasseledelse*. Universitetsforlaget. Side 129-149.

Sfard, A 1998.: On Two Metaphors for Learning and the Dangers of Choosing Just One. *Educational Researcher Vol 27/2, pp 4-13*.

Skrøvset, Siw og Torbjørn Lund: *Prosjektarbeid - fra ord til handling*, 1998. Cappelen Akademisk Forlag. Kap 3 (15 sider)

Solerød, Erling 2005: *Pedagogiske grunnproblemer*. TANO, Kap. 3 (44 sider)

Solli, Kjell Arne, 2008: *Spesialundervisning i grunnskolen 2008: et felt i frammarsj eller på stedet hvil?* Spesialpedagogikk nr. 5/2008

Strøm, Martin H. (red) et al. 2007: *Prosjektorganisert praksis i lærerutdannelsen - en metodebok om praktiken som samarbeidsprosjekt*. Kap 3 (26 sider)

van Manen, M. 1995: On the Epistemology of Reflective Practice. *Teachers and Teaching: theory and practice. Vol 1/1, pp 33-50*

Grunnlags- og styringsdokumenter:

- Kunnskapsløftet 2006: Generell del, Læringsplakaten og Læreplaner for grunnskolen og videregående opplæring: <http://odin.dep.no>

- Rammeplan for PPU: http://odin.dep.no/filarkiv/175796/2Rammeplan_2003_PPU.pdf
- Studieplan - PPU: <http://www.hiof.no/studieplaner>
- Plan for praksis: <http://www2.lu.hiof.no/neted/modules/archive/front/file.php?data=f1f4a7cf4e1ace287c88ccd12b4afb4f>
- Opplæringsloven med forskrifter: <http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>
- Forvaltningslov: <http://www.lovdatab.no/all/nl-19670210-000.html>
- St.meld 16 (2001-2002); Kvalitetsreformen, særlig kap 3 og 5: <http://odin.dep.no/kd/norsk/dok/regpubl/stmeld/045001-040003/inn-bn.html>
- NOU 2003:16: *I første rekke* ('Søgnen-utvalget eller Kvalitetsutvalgets innstilling'): http://odin.dep.no/kd/norsk/dok/andre_dok/nou/045001-020003/dok-bn.html
- St.meld 30 (2003-2004); *Kultur for læring*: <http://odin.dep.no/kd/norsk/dok/regpubl/stmeld/045001-040013/dok-bn.html>
- St.meld 31 St.meld. nr. 31 (2007-2008); *Kvalitet i skolen* <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2007-2008/stmeld-nr-31-2007-2008-.html?id=516853>
- Utdanningsdirektoratet 2007: *Kompetanse for tilpasset opplæring*.
http://www.skolenettet.no/nyUpload/Moduler/LOM/dokumenter/Kompetanse_for_tilpasset_opplaring.pdf
- Utdanningsdirektoratet 2003: *Alvorlige atferdsvansker, Veileder for skolen*.
http://www.skolenettet.no/nyUpload/Moduler/LOM/dokumenter/Veileder_til_skolen.pdf

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

fungerende dekan Odd Eriksen, 2. juli 2009.

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2009 - 2010.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2009

Pedagogisk emne

LPDPED09 · Del 1 av 4
Pedagogikk

Emner i fag- og yrkesdidaktikk

LPFDDR06 · Del 1 av 2
Drama/teater

LPFDKH06 · Del 1 av 2
Kunst og Håndverk/formgivning

LPFDFR06 · Del 1 av 2
Fremmedspråk

LPFDKI06 · Del 1 av 2
Kroppsøving/idrettsfag

LPFDMA06 · Del 1 av 2
Matematikk

LPFDMUS06 · Del 1 av 2
Musikk

LPFDNA06 · Del 1 av 2
Naturfag

LPFDNOR06 · Del 1 av 2
Norsk

LPFDRLE09 · Del 1 av 2
Religion, livssyn og etikk-didaktikk

LPFDSAM06 · Del 1 av 2
Samfunnsfag

LPYDBY06 · Del 1 av 2
Bygg- og anleggsteknikk

LPYDELE06 · Del 1 av 2
Elektro

LPYDFORM06 · Del 1 av 2
Design og håndverk

LPYDHSF06 · Del 1 av 2
Helse- og sosialfag

LPYDHT06 · Del 1 av 2
Restaurant- og matfag

LPYDNAT06 · Del 1 av 2
Naturbruk

LPYDTBY06 · Del 1 av 2
Teknikk og industriell produksjon

LPFDMK06 · Del 1 av 2
Medier og kommunikasjon

LPFDSPE06 · Del 1 av 2
Spesialpedagogikk

LPFYØS09 · Del 1 av 2
Økad/IT og Service og samferdsel

LPFD09 · Del 1 av 2
Felles yrkesdidaktikk

Vår 2010

Pedagogisk emne

LPDPED09 · Del 2 av 4
Pedagogikk

Undervisningspraksis, 12 uker

LPDPRFØY · Del 1 av 2
Undervisningspraksis Emneside mangler

Emner i fag- og yrkesdidaktikk

LPFDDR06 · Del 2 av 2 Drama/teater	0 stp
LPFDKH06 · Del 2 av 2 Kunst og Håndverk/formgivning	0 stp
LPFDFR06 · Del 2 av 2 Fremmedspråk	0 stp
LPFDKI06 · Del 2 av 2 Kroppsøving/idrettsfag	0 stp
LPFDMA06 · Del 2 av 2 Matematikk	0 stp
LPFDMUS06 · Del 2 av 2 Musikk	0 stp
LPFDNA06 · Del 2 av 2 Naturfag	0 stp
LPFDNOR06 · Del 2 av 2 Norsk	0 stp
LPFDRLE09 · Del 2 av 2 Religion, livssyn og etikk-didaktikk	0 stp
LPFDSAM06 · Del 2 av 2 Samfunnsfag	0 stp
LPYDBY06 · Del 2 av 2 Bygg- og anleggsteknikk	0 stp
LPYDELE06 · Del 2 av 2 Elektro	0 stp
LPYDFORM06 · Del 2 av 2 Design og håndverk	0 stp

LPYDHSF06 · Del 2 av 2 Helse- og sosialfag	0 stp
LPYDHT06 · Del 2 av 2 Restaurant- og matfag	0 stp
LPYDNAT06 · Del 2 av 2 Naturbruk	0 stp
LPYDTBY06 · Del 2 av 2 Teknikk og industriell produksjon	0 stp
LPFDMK06 · Del 2 av 2 Medier og kommunikasjon	0 stp
LPFDSPE06 · Del 2 av 2 Spesialpedagogikk	0 stp
LPFYØS09 · Del 2 av 2 Økad/IT og Service og samferdsel	0 stp
LPFD09 · Del 2 av 2 Felles yrkesdidaktikk	0 stp

Høst 2010

Pedagogisk emne

LPDPED09 · Del 3 av 4 Pedagogikk	
-------------------------------------	--

Undervisningspraksis, 12 uker

LPDPRFØY · Del 2 av 2 Undervisningspraksis	 Emneside mangler	0 stp
---	--	-------

Vår 2011

Pedagogisk emne

LPDPED09 · Del 4 av 4 Pedagogikk	60 stp
-------------------------------------	--------

Emner som ikke er tatt med

Emnesiden finne ikke

– LPDPRFØY 2010v

LPDPED09 Pedagogikk (Høst 2009–Vår 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 60

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 2 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet Pedagogikk inngår i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) og er obligatorisk for alle studenter.

Emnet utgjør tilsammen 60 studiepoeng, men har et undervisningsomfang tilsvarende 30 studiepoeng. Eksamen (og studiepoenguttellingen) omfatter også fag- og yrkesdidaktiske emner. Se generell del av studieplanen for mer informasjon om dette.

Undervisningssemester

Heltid: 2 semestre

Deltid: 4 semestre

Innhold

1. Pedagogisk profesjonalitet

1.1 Pedagogikk, pedagogens rolle, profesjonell kompetanse, profesjonsforståelse

Gjennom arbeid med delmålet skal studentene utvikle og vise kunnskap om pedagogikk som fag og vitenskap for lærerprofesjonen, og kunne se sammenhenger med andre vitenskaper. Studentene skal bli i stand til å arbeide med relasjonen teori - praksis og hvordan denne relasjonen endres i forhold til den historiske, kulturelle og samfunnsmessige kontekst. Delmålet omfatter hva som kjennetegner det pedagogiske arbeidet som lærer og hva som karakteriserer pedagogisk profesjonalitet. Det arbeides med lærerprofesjon, herunder relasjonen til foreldre, kolleger, barn og unge, lærerens endrede rolle i det moderne institusjonaliserte samfunn lærerens faglige språk og forutsetningene for å utvikle det, den etiske dimensjon og etiske problemer i lærerarbeidet, lærerens plikter og rettigheter, lærerens autoritetsgrunnlag, læreren som maktutøver, dialogpartner og omsorgsgiver

1.2 Ulike pedagogiske perspektiv på eleven/lærlingen

Ved hjelp av ulike innfallsvinkler diskuteres, analyseres og reflekteres sentrale menneskesyn og syn på undervisning, og hvilke implikasjoner dette kan ha for lærerarbeid.

1.3 Opplærings- og oppdragelsesvirksomhet

Å kunne planlegge, gjennomføre og vurdere pedagogisk virksomhet er en sentral kompetanse; derfor har didaktikk en nøkkelfunksjon i profesjonell pedagogisk praksis. Delmålet innebærer arbeid med sentrale didaktiske begrep, didaktiske tradisjoner og modeller, forholdet mellom struktur og fleksibilitet i det pedagogiske arbeid.

2. Elevenes læring og utvikling

2.1 Mandatet

Studenten skal utvikle og vise innsikt i læreplan, lovverk og andre styringsdokumenter ved å anvende disse overfor konkrete pedagogiske problemstillinger, samt vurdere frihetsgraden disse dokumenter gir lærere i det daglige arbeid. Herunder er læreres oppgaver i forbindelse med elevenes medbestemmelse og forberedelse til deres aktive deltakelse i et demokratisk samfunn viktig.

2.2 Utvikling, forutsetning og tilpasning

Studenten skal gjennom arbeid med delmålet utvikle og vise kunnskap om og erfaring med kartlegging og vurdering av elevenes utviklingsnivå og deres forutsetning for utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Studenten skal også utvikle og vise innsikt i og forståelse for hvordan opplæringen kan tilpasses ut fra forutsetningene til den enkelte elev, i lokalmiljøet, og i forhold til likestilling mellom kjønnene og elever fra språklige minoriteter.

2.3 Læreprosesser

Studenten skal gjennom arbeid med delmålet i noen grad utvikle og vise ferdighet i å veilede elever/lærlinger i deres faglige og personlige utvikling. Studenten skal også gis innsikt i og forståelse for hvordan det ut fra de lokale forhold er mulig å tilrettelegge for et klassemiljø som kan virke fremmende på læring og utvikling. Studenten skal i tillegg utvikle og vise innsikt i og forståelse for hvordan lærere kan være til hjelp for elevenes utvikling av strategier for eget læringsarbeid.

2.4 Sosiale utfordringer

Studenten skal gjennom arbeid med delmålet utvikle og vise kunnskap om hvordan lærere kan være til hjelp for elever/lærlinger som kommer i krisesituasjoner. Studenten skal også utvikle og vise seg i innsikt og ferdighet i hvordan lærere kan hjelpe elever i å håndtere konflikter og uenigheter. Studentene skal vise innsikt i problemer med mobbing i skolen og hvilket ansvar de som lærere har i forhold til forebygging og løsning av mobbeproblemer.

3. Læreren og skolen i organisasjons- og samfunnsperspektiv

3.1 Skolen som arbeidsplass

Studenten skal gjennom arbeid med delmålet utvikle og vise kunnskap om særtrekk ved skolen som organisasjon, hva som kan tenkes å hemme/fremme læreres muligheter til å imøtekomme læreplanens intensjoner.

Studenten skal også utvikle og vise forståelse for hvordan og i hvilken grad skolens organisering innvirker på elevenes læringsstrategier.

3.2 Læreren og kollegiet

Studenten skal gjennom arbeid med delmålet utvikle og vise forståelse for at læreres syn på fag, kunnskap og læring kan være forskjellig og gi utfordringer i forhold til bl.a. valg av lærebøker, tilrettelegging av undervisning og vurdering.

Studenten skal også utvikle og vise seg forståelse for at læreres oppfatning av skolens oppgave og hvordan dette kan virke inn på holdninger til læreplaner, undervisning, oppdragelse og holdninger overfor elevatferd.

Studenten skal i tillegg gis innsikt i de oppgaver og problemstillinger som preger pedagogisk arbeid, hva som kjennetegner pedagogisk profesjonalitet og den yrkesspesifikke kompetanse.

3.3 Oppvekst og samfunnsutvikling

Studenten skal gjennom arbeid med delmålet utvikle og vise innsikt i og forståelse for forhold i samfunnet som påvirker eleven/lærlingen og hvilken påvirkningskraft elev/lærling har på samfunnet.

Studenten skal også utvikle og vise innsikt i og forståelse for i hvilken grad samfunnsutviklingen påvirker elevens/lærlingers oppvekst og opplæring

3.4 Skolens rolle lokalt, nasjonalt og internasjonalt

Studenten skal gjennom arbeidet med delmålet utvikle og vise innsikt i og forståelse for muligheter til samarbeid mellom skole og nærmiljø som kan gagne elevenes opplæring og utvikling.

Studentene skal også utvikle og vise forståelse for skolen som kulturinstitusjon i samfunnet i fortid, nåtid og fremtid. Videre skal studenten ha kunnskap om skole og opplæring både nasjonalt og internasjonalt.

Undervisnings- og læringsformer

Se generell del av studieplanen.

Praksis

Se generell del av studieplanen og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Før studenten kan fremstille seg til eksamen må følgende arbeidskrav være godkjent innenfor emnet Pedagogikk:

- Deltakelse i basisgruppearbeid
- Deltakelse på seminar
- To utviklingssamtaler (i gruppe)
- Skriveseminar i forbindelse med utviklingsoppgaven
- 3 skriftlige oppgaver:
  - Elev- og læringsmiljø
  - Lærer som veileder/leder
  - Refleksjonsnotat etter 1. Praksisperiode
- I tillegg kommer et refleksjonsnotat i tilknytning til muntlig eksamen og arbeidskrav knyttet til fag- og yrkesdidaktiske emner.

Eksamen

To deleksamener: Utviklingsoppgave og muntlig eksamen.

For detaljert informasjon, se punkt om vurdering i generell del av studieplanen.

Litteratur

Litteraturliste fremgår i generell del av studieplanen og i den enkelte emnebeskrivelse for fag- og yrkesdidaktikk.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:32

LPFDDR06 Drama/teater (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i dramafag.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng i dramafag.

Undervisningssemester

Seks hele dager i løpet av studieåret. I tillegg seks dager fellesopplegg mellom pedagogikk og fagdidaktikk - eller etter eget oppsett ved færre enn 5 studenter.

Innhold

- Dramafagets egenart, begrunnelse og læreplan
- Dramafagsdidaktikk - ulike tradisjoner
- Drama - språk og kultur i en skolesammenheng
- Arbeidsmåter i faget

- Oppgaver og vurdering av elevarbeid og evaluering
- Undervisningsplanlegging og tilrettelegging av lærestoff (lærerressurser)
- Tilpasset opplæring
- Refleksjoner rundt erfaringer fra praksis
- Læremidler og IKT i faget

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen legges opp som en veksling mellom forelesninger/samtale, diskusjoner i grupper og i plenum, gruppearbeider og ulike dramaframføringer.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Studentinstruksjon, gjerne i forbindelse med mikroundervisning
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave i tilpasset opplæring i faget (i ett av de fagene studenten har)

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplanen for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre? En metodebok for lærere*. Pedlex

Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for fagdidaktikk:

Kunngjøres ved studiestart.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:32

LPFDKH06 Kunst og Håndverk/formgivning (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Remmen, Halden.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i kunst og håndverk/formgivning.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

For studenter som har undervisningskompetanse i faget. Minimum 60 studiepoeng innen billedkunstområdet.

Undervisningssemester

6 dager lagt med jevnlig mellomrom gjennom studieåret.

Innhold

Følgende hovedemner inngår:

- Fagets vitenskaplige historie og idégrunnlag

- Forholdet mellom den profesjonelle kunstinstitusjonens faglighet og skolefagets innhold
- Billedkunstfaglige forskningsprosesser
- Læreplananalyse
- Utforming og igangsetting av kreative prosesser
- Kreativitets- og flowteori
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper i faget
- Læremidler og IKT i faget
- Prosess- og produktvurdering

Undervisnings- og læringsformer

Studiet vil bestå av en vekselvirkning mellom erfaringsbasert og teoribasert undervisning, herunder en gjennomgang av erfaringer fra praksis knyttet til relevant fagdidaktisk teori.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave om tilpasset opplæring (dersom dette er 2. faget)
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 205: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4.

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: *Læringsplakatens prinsipper for opplæringen*. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim/Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Universitetsforlaget.

Spesifikt for fagdidaktikk i kunst & håndverk:

Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk - hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget (s. 14-272)

Johannessen, Aggi Folgerø (2003): *Grunnbok i bildeskaping med kunstnere i modernismen og samtidskunsten som forbilder*. Bergen: Fagbokforlaget

Paulsen, Brit (1996): *Billedkunst og kunnskap*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag (s. 15 - 82)

Samuelsen, Arne Marius (2003): *Formidling av kunst til barn og unge*. Oslo: Universitetsforlaget

Halvorsen, Else Marie (2007): *Kunstfaglig og pedagogisk FoU. Nærhet. Distanse. Dokumentasjon*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Austring B og Sørensen: *Æstetik og læring Grunnbok om estetiske læreprosesser* Hans Reitzels forlag København 2006

Endringer kan forekomme.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:33

LPFDFR06 Fremmedspråk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Remmen, Halden.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i fremmedspråk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng i engelsk, fransk, spansk eller tysk.

Undervisningssemester

6 hele dager i løpet av studieåret.

Innhold

Sammen med emnet Pedagogikk, gir fremmedspråkdidaktikk og fagdidaktikk i engelsk og fremmedspråk en helhetlig kompetanse for å kunne undervise i engelsk og fremmedspråk på de aktuelle trinn i grunnskole og videregående skole og veilede elever i deres språkutvikling.

Følgende temaer vil bli dekket:

- Forståelse av gjeldende læreplaner og de føringene planene gir for opplæring i engelsk og fremmedspråk, innsikt i nasjonal strategiplan for opplæringen i engelsk og fremmedspråk og forståelse av didaktikk
- Teorier og prinsipper for opplæring i engelsk og fremmedspråk
- Forståelse av tilpasset opplæring knyttet til engelsk og fremmedspråk
- Planlegging og gjennomføring av og refleksjon over egen undervisning
- Eksempler på ulike metoder, undervisningsformer og organisering av undervisningen
- Interkulturell forståelse og bruk av autentisk litteratur i språkopplæringen
- Opplæring i engelsk og fremmedspråk for minoritetsspråklige elever
- Opplæring i engelsk knyttet til yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående skole
- Evalueringsformer, evalueringskriterier og nasjonale prøver
- Vurdering og bruk av læreverk, IKT og andre læremidler som verktøy i språkopplæringen

Undervisnings- og læringsformer

Emnet går over to semestre og er en integrert del av Praktisk-pedagogisk utdanning.

Undervisningen i emnet gis dels som klasseromsundervisning, dels i grupper og dels som individuell veiledning i tilknytning til obligatoriske oppgaver i studiet. Fagplanen forutsetter at studentene på egen hånd tilegner seg en stor del av lære- og arbeidsstoffet; selvstudium og samarbeid med andre studenter vil være en vesentlig del av studentenes læringsform.

Det forventes at studentene viser en oppsøkende holdning og tar ansvar for å søke veiledning hos faglærere.

Praksis

Praksisnære komponenter er integrert i emnet.

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte, aktiv deltakelse på gitte oppgaver og arbeidskrav
- Fagdidaktisk oppgave (kan skrives på målspråket)
- Oppgave om tilpasset opplæring
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Fremmedspråkdidaktikk:

Lightbown, Patsy M. and Nina Spada: *How Languages are Learned*, 2003, Oxford University Press, ISBN 0-19-437000-3

Tornberg, Ulrika: *Språkdidaktikk*, 2000, Forlaget Fag og Kultur, ISBN 82-11-00452-6 *Kunnskapsløftet*, Læreplaner for gjennomgående fag i grunnskolen og videregående opplæring. Utdannings og Forskningsdepartementet

Språk åpner dører, Strategiplan, Utdannings og Forskningsdepartementet

Engelsk fagdidaktikk:

Drew, Ion and Bjørn Sørheim: *English Teaching Strategies, Methods for English Teachers of 10 to 16-year-olds*, 2004, Det Norske Samlaget, ISBN 82-521-6362-9

Harmer, Jeremy: *The Practice of English Language Teaching*, 2001, Longman, ISBN 0-582-40385-5

Korsvold, Anne Karin: *Engelski 10 C*, 2000, Universitetsforlaget, ISBN 82-518-3934-3

Scrivener, Jim: *Learning Teaching*, 2005, Macmillan, ISBN 1-4050-1399-0

Tysk fagdidaktikk:

Henvisning til artikler og annen faglitteratur vil bli gjort av faglærer

Fransk fagdidaktikk:

Henvisning til artikler og annen faglitteratur vil bli gjort av faglærer

Spansk fagdidaktikk:

Henvisning til artikler og annen faglitteratur vil bli gjort av faglærer

Til oppslag:

Bakke, Bjørn og Ninian Miller: *IKT - også DET. En praktisk pedagogisk IKT-bok med hovedvekt på språkundervisning*, 2000, NKS-forlaget, ISBN 82-508-2009-6

Barton, James and Angelo Collins: *Portfolio Assessment*, 1997, Dale Seymour Publications, ISBN 0-201-49387-X

Felles litteratur med pedagogikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: *Læringsplakatens prinsipper for opplæringen*. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre? En metodebok for lærere*. Pedlex

Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Ellis, Rod: *Second Language Acquisition*, 2000, Oxford University Press, ISBN 0-19-437212-X

Grellet, Françoise: *Writing for Advanced Learners of English*, 1999, Cambridge University Press, ISBN 0521, 47971-1

Harmer, Jeremy: *How to Teach English*, 1998, Longman, ISBN 0-582-29796-6

Ibsen, Elisabeth and Signe Mari Wiland: *Encounters with Literature*, 2000, Høyskoleforlaget, ISBN 82-7634-270-1

Kelly, Gerald: *how to Teach Pronunciation*, 2000, Longman, (series editor: Jeremy Harmer), ISBN 0-582-42975-7

Larsen-Freeman: *From Grammar to Gramaring*, 2003, Newbury house Teacher Development, ISBN 083846675-3

Simensen, Aud Marit: *Teaching a foreign language, Principles and procedures*, 2007, Fagbokforlaget

Teller, Dede and Peta Gray: *how to Use the Internet in ELT*, 2000, (series editor: Jeremy Harmer), Longman, ISBN 0-582-33931-6

Thornby, Scott: *How to teach Vocabulary*, 2002, Longman, (series editor: Jeremy Harmer), ISBN 0-582-42966-8

Williams, Marion and Robert L. Burden: *Psychology for Language Teachers*, Cambridge University Press, ISBN 0-521-49880-5

Aase, Laila (red.): *Fagenes begrunnelser*. Fagbokforlaget. ISBN 82-450-0339-5

Det tas forbehold om endringer av leselisten.

LPFDKI06 Kroppsøving/idrettsfag (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i kroppsøving.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng i kroppsøving/idrett.

Undervisningssemester

6 dager i løpet av ett studieår 6 felles dager mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget

- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper
- Læremidler og IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Tilpasset opplæring, kjønnsforskjeller
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Emnet kroppsvøingsdidaktikk vil bestå av forelesninger, diskusjoner og studentaktive oppgaver som for eksempel faglige innlegg og gjennomføring av praktiske aktiviteter. Selvstudium forutsettes.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU samt egen plan for praksisopplæring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Studentinstruksjon
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave i tilpasset opplæring (innenfor ett av fagene studenten har i fagdidaktikk)
- Deltakelse på mikroundervisning

Tidspunkt for instruksjon vil framkomme av årsplanen i studieenheten.

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre? En metodebok for lærere*. Pedlex

Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for fagdidaktikk i kroppsøving/idrettsfag:

Brattenborg, S. & Engebretsen, B. (2007): *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk*. Høyskoleforlaget.

Christiansen, K. (2008): Artikkelsamling for PPU-studenter i fagdidaktikk kroppsøving. Kompendium HiØ

Christiansen, K. (2008): Evaluering i kroppsøving. Kompendium HiØ

Christiansen, K. (2008): Tilpasset opplæring i kroppsøving (deles ut)

Kunnskapsdepartementet (2006): Læreplanverket for Kunnskapsløftet. S9-10 (innledning); 18-19; 31-35; 39; Fagplanen i kroppsøving s 151-158.

Sigmundsson, H. & Ingebrigtsen, J.E. (2006): *Idrettspedagogikk*. Universitetsforlaget.

LPFDMA06 Matematikk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i matematikk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng i matematikk.

Undervisningssemester

Seks hele dager i løpet av studieåret. I tillegg seks dager fellesopplegg mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

- Matematikkfagets egenart, begrunnelse og læreplan
- Matematikdidaktikk - ulike tradisjoner
- Matematikk - språk og kultur i en skolesammenheng
- Arbeidsmåter i faget
- Oppgaver og vurdering av elevarbeid og evaluering

- Undervisningsplanlegging og tilrettelegging av lærestoff (lærerressurser)
- Hverdagsforestillinger
- Tilpasset opplæring
- Refleksjoner rundt erfaringer fra praksis
- Læremidler og IKT i faget

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen legges opp som en veksling mellom forelesninger, diskusjoner i grupper og i plenum, gruppearbeider og ulike studentfremføringer.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Studentinstruksjon
- Fagdidaktisk oppgave
- Tilpasset opplæring (i ett av de fagene studenten har fagdidaktikk i)
- Deltakelse på mikroundervisning

Tidspunkt for instruksjon vil framkomme av årsplanen for emnet.

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex

Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:33

LPFDMUS06 Musikk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i musikk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng i musikk.

Undervisningssemester

6 dager jevnt fordelt på studieåret + 6 dager felles mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

Følgende hovedemner inngår:

- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Læremidler, læreverk og IKT
- Musikk og politikk - fagets framtid i norsk skole
- Planlegging og metoder i musikkundervisning i grunnskolen, videregående skole og kulturskolen - planer og rammer i musikktimen.

- Elewurdering
- Samarbeid med kulturliv utenfor skolen, for eksempel Rikskonsertene
- Klasselæreren kontra instrumental / sangpedagogen, samarbeid med for eksempel kulturskolen.

Undervisnings- og læringsformer

Studiet i musikkdidaktikk vil bestå av forelesninger, diskusjoner, konsert(er) og studentaktiviteter som for eksempel produksjon av musikkaktiviteter. Selvstudium forutsettes fra den enkelte i forhold til eget valgt pensum.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU samt egen plan for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Studentinstruksjon, gjerne i forbindelse med mikroundervisning
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave i tilpasset opplæring i faget (i ett av de fagene studenten har)

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For sluttvurdering: se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Bøe, Odd-Magne (2005): Musikkdidaktikk for grunnskolen, Universitetsforlaget

Fostås, Olaug (2002): Instrumentalundervisning, Universitetsforlaget

Kunnskapsdepartementet (2006): Læreplanverket for Kunnskapsløftet s. 3-41 og s.137-143

Kunnskapsdepartementet (2006): Læreplanverket for videregående opplæring: Generell del, samt planer for Musikk, dans og drama

Kunnskapsdepartementet (2007): Skapende læring: Strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007-2010.

Felles litteratur med pedagogikk:

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelse. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex

- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal
-

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:33

LPFDNA06 Naturfag (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i naturfag.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng i naturfag, eller minst 60 studiepoeng i en av disiplinene biologi, fysikk, kjemi eller teknologi.

Undervisningssemester

6 hele dager i løpet av studieåret. I tillegg kommer 6 felles dager mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

- Naturfagets egenart, begrunnelse og læreplan
- Naturfagdidaktikk - ulike tradisjoner
- Naturfag - språk og kultur i en skolesammenheng
- Arbeidsmåter i faget
- Oppgaver og vurdering av elevarbeid og evaluering

- Undervisningsplanlegging og tilrettelegging av lærestoff (lærerressurser)
- Hverdagsforestillinger
- Tilpasset opplæring
- Refleksjoner rundt erfaringer fra praksis
- Læremidler og IKT i faget

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen legges opp som en veksling mellom forelesninger, diskusjoner i grupper og i plenum, gruppearbeider og ulike studentfremføringer.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Studentinstruksjon
- Fagdidaktisk oppgave
- Tilpasset opplæring (i ett av de fagene studenten har fagdidaktikk i)
- Deltakelse på mikroundervisning

Tidspunkt for instruksjon vil framkomme av årsplanen for emnet.

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex

Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for fagdidaktikk i naturfag:

Artikkelsamling

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:34

LPFDNOR06 Norsk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i norsk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng i norsk.

Undervisningssemester

6 hele dager i løpet av studieåret. I tillegg kommer 6 dager med felles opplegg i samarbeid mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Norskfagets legitimering og selvforståelse
- Norskfagets historie
- Læreplaner
- Læremidler, læreverk og IKT

- Eksempler på praktisk arbeid med faget i skolen
- Vurderingsproblematikk

Undervisnings- og læringsformer

Emnet norsk fagdidaktikk vil bestå av forelesninger, diskusjoner, samtaler og individuell veiledning.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave i tilpasset opplæring, dersom denne ikke tas i et eventuelt annet fag
- Deltakelse på mikroundervisning

Tidspunkt for instruksjon vil framkomme av årsplanen for emnet.

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 205: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim/Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Universitetsforlaget.

Spesifikt for fagdidaktikk i norsk:

Kaldestad/Knutsen: *Diktboka*

Herzberg/Roe: *Muntlig norsk*

Kjell Lars Berge: *Skolestilen som genre*

Blikrud/Ystad: *Norskfaget fra førskole til forskning*

Kjell-Arild Madsen: *Norskdidaktikk*

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:34

LPFDRLE09 Religion, livssyn og etikk-didaktikk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i RLE.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Emnet forutsetter og bygger videre på kunnskaper fra fagstudier på høyskole-/universitetsnivå som ligger til grunn for opptak til den praktisk-pedagogiske utdanningen (minimum 60 studiepoeng i relevante fag).

Undervisningssemester

Seks hele dager i løpet av studieåret. I tillegg kommer seks dager i et felles opplegg mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

Følgende tema inngår:

- Fagplaner Etikk Høytider
- Arbeidsmåter i religions- og livssynsundervisningen
- Elevforutsetninger, utvikling, sosialisering, religionspsykologi
- Undervisning i ulike trostradisjoner, stoffutvalg, lærebokanalyse

- Elewurdering
- Lærerrollen
- Fagdidaktisk oppgave og evt. utviklingsoppgave om faget
-
- Verdiformidling
- Prosjektarbeid
- Læringsstiler og læringsstrategier
-
- Symbolundervisning
- Bruk av estetikk
- Bruk av IKT

Undervisnings- og læringsformer

Emnet fagdidaktikk i religion, etikk og livssyn vil bestå av forelesninger, diskusjoner og studentaktive oppgaver som for eksempel faglige innlegg og gjennomføring av undervisnings-øvelser. Selvstudium forutsettes.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave i tilpasset opplæring, dersom denne ikke tas i et annet fag
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Sødal, H. K.: Religions og livssynsdidaktikk, Oslo 2001 el nyere, kapitlene:

- 2: Den gode religions- og livssynslæreren
- 3: Elevforutsetninger
- 5: KRL-faget
- 6: Undervisning om ulike trostradisjoner
- 8: Arbeidsmåter i religions- og livssynsundervisningen
- 9: Evaluering

Afdal, G. m. fl.: Tro, tradisjon og livstolkning. Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk, Oslo 1997, kapittel: 11 Moralundervisning og moralsk undervisning

Berg, M. A.: KRK og de grunnleggende ferdighetene, KRL-nettet 2005

Lied, S.: Ulike religioner og livssyn - felles tilnæringsmåter, KRL-nettet 2005

Rolin, A.: 'Frihet til forståelse av religion og kultur', Prismet 51 (2000), s. 103-112

Rolin, A.: 'Verdifordling gjennom prosjektarbeid', Prismet 49 (1998), s. 107-115

Wulff, D. M.: Religionspsykologi 2, Lund 1993, s. 487-494, 504-509, 518-523 og 548-555

KRL-boka, Utdanningsdirektoratet, Oslo 2005.

Metodisk veiledning til KRL-faget fra KUF

Ny fagplan for RLE-faget (Religion, Livssyn og Etikk)

Kunnskapsdepartementet (2006): Læreplanverket for Kunnskapsløftet. S. 9-10 (innledning); 11-30 (generell del), 31-35; 39; Læreplan i religion og etikk s. 171-174.

Felles litteratur med pedagogikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 205: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim/Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

LPFDSAM06 Samfunnsfag (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Dersom kandidaten tar flere av samfunnsfagsenhetene vil omfanget være 15 15 studiepoeng.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 stp i alle eller ett av samfunnsfagene: samfunnslære, historie, geografi eller samfunnskunnskap (statsvitenskap).

Undervisningssemester

6 hele dager i løpet av studieåret (evt. 6 6 hele dager i løpet av studieåret for ettfagsstudenter). I tillegg kommer 6 dager i samarbeid mellom fagdidaktikk og pedagogikk.

Innhold

Følgende hovedtemaer inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid

- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper
- Læremidler og IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Tilpasset opplæring, kjønnsforskjeller
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Samfunnsfagsdidaktikk vil bestå av forelesninger, diskusjoner og studentaktive oppgaver som for eksempel faglige innlegg og gjennomføring av praktiske aktiviteter. Selvstudium forutsettes.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Studentinstruksjon
- Fagdidaktisk oppgave
- Tilpasset opplæring (I ett av fagene i fagdidaktikk)
- Deltakelse på mikroundervisning (I ett av fagene i fagdidaktikk)

Tidspunkt for instruksjon vil framkomme av årsplanen i studieenheten.

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: *Læringsplakatens prinsipper for opplæringen*. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex

Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for fagdidaktikk i samfunnsfagene:

Samfunnsfag

Kjetil Børhaug, A-B Fenner & L. Aase: *Fagenes begrunnelser*, Fagbokforlaget 2005. Del 3 og 4 (s. 155 - 254)

Rolf Mikkelsen og Per Jarle Sætre (red): *Geografididaktikk for klasserommet*, Høyskoleforlaget 2005 (s. 127 - 194)

Theo Koritzinsky: *Samfunnskunnskap - fagdidaktisk innføring*, Universitetsforlaget, Oslo 2006, 2. utgave (s. 13 - 250)

Karin Taube: *Mappevurdering, undervisningsstrategi og vurderingsredskap*, Tano Aschehoug, 2000 (s.11 - 82)

Kompendium (70 sider):

Arthur Costa: *The Vision*

Ibid: *Mediating the Metacognitive*

Robert Marzano: *A New Taxonomy of Educational Objectives*

Nilssen Fosslund: *Konstruktivisme I klasserommet*

Lars Monsen: *Kunnskapsskolen - trenger vi den?*

Nicola Bright and David Leat: *Towards a new professionalism*

David Leat and David Kinniment: *Learn to debrief*

Ronald Nolet: *Teaching thinking in Social Science and Geography*

Historie

Erik Lund: *Historiedidaktikk. En handbook for studenter og lærere*. Universitetsforlaget 2006 (2. Utgave) Hele boka er pensum

Geografi

Steinar Wennervold: *Uten geografi er du fortapt Geografi fagdidaktikk*. HiØ. LU avd. Kompendium 100 sider, 2008.

Steinar Wennervold: *Geografimetodikk* HiØ, LU avd. Kompendium, ca 75 sider, 2008.

LPYDBY06 Bygg- og anleggsteknikk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i bygg- og anleggsteknikk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Se generell del av studieplan for PPU.

Undervisningssemester

Høst og vår.

Innhold

Følgende hovedtemaer inngår:

- Bruke læreplaner som arbeidsdokument.
- Elevers verden utenfor skolen, holdninger, trender, levekårsundersøkelsen.
- Strukturert elevoppfølging

- Læringsprinsipper (metodekompetanse).
- Refleksjon over undervisningspraksis.
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper i faget
- Praktisk bruk av IKT for å fremme læring.
- Kontaktlærers rolle.
- Gruppearbeid
- Vurdering

Undervisnings- og læringsformer

Emnet vil bestå av en vekselvirkning mellom erfaringsbasert og teoribasert undervisning. Herunder en gjennomgang av erfaringer fra praksis knyttet til relevant fagdidaktisk teori.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 205: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim/Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Universitetsforlaget.

Spesifikt for yrkesdidaktikk:

Hilde Hiim og Else Hippe 2006: *Praksisveiledning i lærerutdanningen*. Universitetsforlaget.

Einar Mskaalvik og Sidsel Skaalvik 2005: *Skolen som læringsarena*. Universitetsforlaget

David Johnson, Roger Johnson, Edythe Holubec Johnson 1994: *"Som hånd i hanske": en praktisk innføring i samarbeidslæring*. Pedagogisk psykologisk forlag.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:35

LPYDELE06 Elektro (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i elektro.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Se generell del av studieplan for PPU.

Undervisningssemester

Høst og vår.

Innhold

Følgende hovedemner inngår:

- Bruke læreplaner som arbeidsdokument.
- Elevers verden utenfor skolen, holdninger, trender, levekårsundersøkelsen.
- Strukturert elevoppfølging
- Læringsprinsipper (metodekompetanse).

- Refleksjon over undervisningspraksis.
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper i faget
- Praktisk bruk av IKT for å fremme læring.
- Kontaktlærers rolle.
- Gruppearbeid
- Vurdering.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet vil bestå av en vekselvirkning mellom erfaringsbasert og teoribasert undervisning. Herunder en gjennomgang av erfaringer fra praksis knyttet til relevant fagdidaktisk teori.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU - og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 205: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim/Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Universitetsforlaget.

Spesifikt for yrkesdidaktikk:

Hilde Hiim og Else Hippe 2006: *Praksisveiledning i lærerutdanningen*. Universitetsforlaget.

Einar M skaalvik og Sidsel Skaalvik 2005: *Skolen som læringsarena*. **Universitetsforlaget**

David Johnson, Roger Johnson, Edythe Holubec Johnson 1994: *"Som hånd i hanske": en praktisk innføring i samarbeidslæring*. Pedagogisk psykologisk forlag.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:35

LPYDFORM06 Design og håndverk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Avdeling for lærerutdanning, Remmen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i design og håndverk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Se generell del av studieplan for PPU.

Undervisningssemester

6 dager + 6 dager i samarbeid med pedagogikk, fordelt over hele studieåret.

Innhold

Følgende hovedemner inngår:

- Bruke læreplaner som arbeidsdokument.
- Elevers verden utenfor skolen, holdninger, trender, levekårsundersøkelsen.
- Strukturert elevoppfølging

- Læringsprinsipper (metodekompetanse).
- Refleksjon over undervisningspraksis.
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper i faget
- Praktisk bruk av IKT for å fremme læring.
- Kontaktlærers rolle.
- Gruppearbeid
- Vurdering.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet vil bestå av en vekselvirkning mellom erfaringsbasert og teoribasert undervisning. Herunder en gjennomgang av erfaringer fra praksis knyttet til relevant fagdidaktisk teori.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave (denne kan legges til generell yrkesdidaktikk)
- Oppgave i tilpasset opplæring
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsingsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex
- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for yrkesdidaktikk:

- Hilde Hiim og Else Hippe 2006: *Praksisveiledning i lærerutdanningen*. Universitetsforlaget.
  - Einar Mskaalvik og Sidsel Skaalvik 2005: *Skolen som læringsarena*. **Universitetsforlaget**
  - David Johnson, Roger Johnson, Edythe Holubec Johnson 1994: *"Som hånd i hanske": en praktisk innføring i samarbeidslæring*. Pedagogisk psykologisk forlag.
  - Litteratur/kilder om elewurdering kommer i tillegg.
-

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:35

LPYDHSF06 Helse- og sosialfag (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Avdeling for lærerutdanning, Remmen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i helse- og sosialfag.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bachelor i helse- og sosialfag, minimum 90 studiepoeng i helse- eller sosialfag.

Undervisningssemester

6 dager fordelt jevnt i studieåret.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Læreplaner (LK06) og yrkesdidaktisk arbeid
- Yrkeskunnskap i helse- og sosialfaglige yrker
- Bevisstgjøring av yrkesvalg

- Utvikling av nøkkelkvalifikasjoner i helse- og sosialfaglige yrker
- Samarbeidslæring og sosial kompetanse
- Utdanningsstrategier og metodevalg i opplæringen
- Prosjekt til fordypning – lokale læreplaner – samarbeid med lokalt arbeidsliv
- Aktuelle læremidler
- Teamorganisering og periodisering av opplæringen
- IKT-integrert opplæring
- Mappemetodikk
- Yrkesetiske problemstillinger i helse- og sosialfag
- Elewurdering - kjennetegn på måloppnåelse

Undervisnings- og læringsformer

Emnet helse- og sosialfagdidaktikk vil bestå av forelesninger, diskusjoner og ulike studentaktiviteter. Selvstudium forutsettes fra den enkelte i forhold til eget valgt pensum.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Det er også utarbeidet egen Plan for praksisopplæring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Yrkesdidaktisk oppgave
- Tilpasset opplæring
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelse. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre? En metodebok for lærere*. Pedlex
- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for yrkesdidaktikk i helse- og sosialfag:

Ekelund, Torill (2007) *Yrkesdidaktikk for grunnutdanning i helse- og sosialfag*. Gyldendal Akademisk

Støten, Kristin (2008) *Yrkeskunnskap og utdanningsstrategier i helsearbeiderfag*. Gyldendal Akademisk

Kunnskapsløftet (LK06) aktuelle læreplaner i helse- og sosialfag utdanningsprogram

Kunnskapsløftet (LK06) forskrift om prosjekt til fordypning

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:36

LPYDHT06 Restaurant- og matfag (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i restaurant- og matfag.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Se generell del av studieplan for PPU.

Undervisningssemester

Høst og vår.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Bruke læreplaner som arbeidsdokument.
- Elevers verden utenfor skolen, holdninger, trender, levekårsundersøkelsen.
- Strukturert elevoppfølging

- Læringsprinsipper (metodekompetanse).
- Refleksjon over undervisningspraksis.
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper i faget
- Praktisk bruk av IKT for å fremme læring.
- Kontaktlærers rolle.
- Gruppearbeid
- Vurdering.

Undervisnings- og læringsformer

6 dager + 6 dager i samarbeid med pedagogikk, fordelt over hele studieåret.

Praksis

Se generell del av studieplanen og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave (denne kan legges til generell yrkesdidaktikk)
- Oppgave i tilpasset opplæring
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex
- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for yrkesdidaktikk:

- Hilde Hiim og Else Hippe 2006: *Praksisveiledning i lærerutdanningen*. Universitetsforlaget.
  - Einar Mskaalvik og Sidsel Skaalvik 2005: *Skolen som læringsarena*. **Universitetsforlaget**
  - David Johnson, Roger Johnson, Edythe Holubec Johnson 1994: *"Som hånd i hanske": en praktisk innføring i samarbeidslæring*. Pedagogisk psykologisk forlag.
  - Litteratur/kilder om elewurdering kommer i tillegg.
-

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:36

LPYDNAT06 Naturbruk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i naturbruk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Se generell del av studieplan for PPU.

Undervisningssemester

6 dager + 6 dager i samarbeid med pedagogikk, fordelt over hele studieåret.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Bruke læreplaner som arbeidsdokument.
- Elevers verden utenfor skolen, holdninger, trender, levekårsundersøkelsen.
- Strukturert elevoppfølging

- Læringsprinsipper (metodekompetanse).
- Refleksjon over undervisningspraksis.
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper i faget
- Praktisk bruk av IKT for å fremme læring.
- Kontaktlærers rolle.
- Gruppearbeid
- Vurdering.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet vil bestå av en vekselvirkning mellom erfaringsbasert og teoribasert undervisning. Herunder en gjennomgang av erfaringer fra praksis knyttet til relevant fagdidaktisk teori.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave (denne kan legges til generell yrkesdidaktikk)
- Oppgave i tilpasset opplæring
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelse. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex
- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for yrkesdidaktikk:

- Hilde Hiim og Else Hippe 2006: *Praksisveiledning i lærerutdanningen*. Universitetsforlaget.
  - Einar Mskaalvik og Sidsel Skaalvik 2005: *Skolen som læringsarena*. **Universitetsforlaget**
  - David Johnson, Roger Johnson, Edythe Holubec Johnson 1994: *"Som hånd i hanske": en praktisk innføring i samarbeidslæring*. Pedagogisk psykologisk forlag.
  - Litteratur/kilder om elewurdering kommer i tillegg.
-

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:36

LPYDTBY06 Teknikk og industriell produksjon (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Emnet

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i teknikk og industriell produksjon.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Se generell del av studieplanen for PPU.

Undervisningssemester

Seks dager + seks dager i samarbeid med pedagogikk, fordelt over hele studieåret.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Bruke læreplaner som arbeidsdokument.

- Elevers verden utenfor skolen, holdninger, trender, levekårsundersøkelsen.
- Strukturert elevoppfølging
- Læringsprinsipper (metodekompetanse).
- Refleksjon over undervisningspraksis.
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper i faget
- Praktisk bruk av IKT for å fremme læring.
- Kontaktlærers rolle.
- Gruppearbeid
- Vurdering.

Undervisnings- og læringsformer

Studiet vil bestå av en vekselvirkning mellom erfaringsbasert og teoribasert undervisning. Herunder en gjennomgang av erfaringer fra praksis knyttet til relevant fagdidaktisk teori.

Praksis

Se generell del studieplan for PPU og egen plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave (denne kan legges til generell yrkesdidaktikk)
- Oppgave i tilpasset opplæring
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex

- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for yrkesdidaktikk:

- Hilde Hiim og Else Hippe 2006: *Praksisveiledning i lærerutdanningen*. Universitetsforlaget.
  - Einar Mskaalvik og Sidsel Skaalvik 2005: *Skolen som læringsarena*. **Universitetsforlaget**
  - David Johnson, Roger Johnson, Edythe Holubec Johnson 1994: *"Som hånd i hanske": en praktisk innføring i samarbeidslæring*. Pedagogisk psykologisk forlag.
  - Litteratur/kilder om elevvurdering kommer i tillegg.
-

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:36

LPFDMK06 Medier og kommunikasjon (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold. Remmen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i mediefag.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng mediekunnskap eller tilsvarende.

Undervisningssemester

6 hele dager i løpet av studieåret. I tillegg 6 dager fellesopplegg mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

- Mediefagets egenart, begrunnelse og læreplan

- Mediefagsdidaktikk – ulike tradisjoner
- Medier – språk og kultur i enskolesammenheng
- Arbeidsmåter i faget
- Oppgaver og vurdering av elevarbeid og evaluering
- Undervisningsplanlegging og tilrettelegging av lærestoff (lærerressurser)
- Hverdagsforestillinger
- Tilpasset opplæring
- Refleksjoner rundt erfaringer fra praksis
- Læremidler og IKT i faget

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen legges opp som en veksling mellom forelesninger, diskusjoner i grupper og i plenum, gruppearbeider og ulike studentfremføringer.

Praksis

Se generell del av studieplanen for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Studentinstruksjon
- Fagdidaktisk oppgave
- Tilpasset opplæring (i ett av de fagene studenten har fagdidaktikk i)
- Deltakelse på mikroundervisning

Tidspunkt for instruksjon vil framkomme av årsplanen for emnet.

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles litteratur med pedagogikk

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsingsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: *Læringsplakatens prinsipper for opplæringen*. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex
- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for fagdidaktikk i medier og kommunikasjon:

Oppgis ved studiestart

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:33

LPFDSPE06 Spesialpedagogikk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i spesialpedagogikk.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng spesialpedagogikk. (Det kan også være aktuelt for studenter med 30 stp i kombinasjon med selve PPU - utdanningen som også gir spesialpedagogisk kompetanse).

Undervisningssemester

Seks dager i løpet av studieåret.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Spesialundervisningens historikk og idegrunnlag
- Spesialpedagogikkens anvendelse i skole og opplæring

- Læreplaner, individuelle opplæringsplaner og fagdidaktisk arbeid
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper
- Læremidler og IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Tilpasset opplæring i forhold til mangfoldet av elever med funksjonsvansker
- Elewvurdering – særskilt tilrettelegging og behov

Undervisnings- og læringsformer

Spesialpedagogisk didaktikk vil bestå av forelesninger, diskusjoner og studentaktive oppgaver som for eksempel faglige innlegg og gjennomføring av praktiske aktiviteter. Selvstudium forutsettes.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Selvstendig undervisningsarbeid og tilrettelegging for ulike elever med funksjonsvansker
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave om tilpasset opplæring
- Deltakelse på mikroundervisning

Tidspunkt for de forskjellige punktene vil framkomme av årsplanen i emnet.

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex

Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Spesifikt for fagdidaktikk i spesialpedagogikk:

Dale og Wærness, 2004: Differensiering og tilpasset opplæring i grunnopplæringen, kap 4. Cappelen.

Ekeberg, Torill Rønsen og Holmberg, Jorun Buli 2002: *Tilpasset og inkluderende opplæring i en skole for alle*. Tano-Aschehoug

Engelsen, Brit Ulstrup 2006: *Kan læring planlegges? : arbeid med læreplaner - hva, hvordan, hvorfor?*
Gyldendal akademisk

Hiim/Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Universitetsforlaget

Ogden, Terje 2004: *Kvalitetskolen*. Gyldendal Akademisk

Ogden og Rygvold 2008: *Innføring i spesialpedagogikk, spesielle kapitler*. Gyldendal Akademisk

Veiledning for spesialundervisning i grunnskolen og videregående opplæring (2204):

http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Brosjyrer/Veiledning_spesialunderv_gs_vgo_rev2004.pdf

Læreplaner Kunnskapsløftet

http://www.utdanningsdirektoratet.no/templates/udir/TM_UtdProgrFag.aspx?id=2103

Opplæringsloven m/ forskrifter, oppdatert versjon:

<http://www.lovdatabasen.no/all/nl-19980717-061.html>

www.elevsiden.no

LPFYØS09 Økad/IT og Service og samferdsel (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet har et omfang på tilsvarende 15 studiepoeng og inngår i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Obligatorisk for studenter med fordypning i IKT, service- og samferdsel og økonomi.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Minimum 60 studiepoeng innen relevante delfag som inngår i en bachelorgrad.

Undervisningssemester

6 hele dager i løpet av studieåret. I tillegg kommer 6 felles dager i samarbeid mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Undervisningsmetoder og undervisningsprinsipper
- Læremidler og IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Tilpasset opplæring
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Emnet vil bestå av forelesninger, diskusjoner og studentaktive oppgaver som for eksempel faglige innlegg og gjennomføring av praktiske aktiviteter. Selvstudium forutsettes.

Praksis

Se studieplanen for PPU

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Fagdidaktisk oppgave
- Oppgave i fagdidaktikk (i ett av to fag)
- Oppgave i tilpasset opplæring (i ett av to fag)
- Mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del studieplan for PPU.

Litteratur

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 205: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim/Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Litteratur/kilder i fagdidaktikk:

Se utarbeidet liste ved studiestart.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:34

LPFD09 Felles yrkesdidaktikk (Høst 2009–Vår 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Remmen.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i praktisk-pedagogisk studium og er obligatorisk for studenter med yrkesfaglig bakgrunn. Omfang tilsvarende 15 studiepoeng.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Se generell del av studieplanen for PPU.

Undervisningssemester

Seks hele dager i løpet av studieåret.

Innhold

Følgende hovedtemaer inngår:

- Studentens opplæring og yrkeserfaringer som grunnlag for egen lærergjerning
- Yrkesopplæringens samfunnsoppgaver og verdigrunnlag
- Organisering og ledelse av yrkesopplæring

- Veiledning i yrkesopplæringen
- Vurdering i yrkesopplæringen
- Yrkespedagogisk utviklingsarbeid

Undervisnings- og læringsformer

Organisering, undervisnings- og læringsformer tilpasses og varieres etter studentgruppas forutsetninger og behov samt pedagogikkundervisningens progresjon.

Praksis

Se generell del av studieplan for PPU.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må oppfylles for å kunne framstille seg for eksamen:

- Obligatorisk frammøte og aktiv deltakelse
- Yrkesdidaktisk oppgave
- Deltakelse på mikroundervisning

Eksamen

Alle arbeidskrav må være godkjent.

For underveis- og sluttvurdering: Se generell del av studieplan for PPU.

Litteratur

Felles pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

- Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag
- Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget . Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)
- Einseth, Anders 2008: *Vurdering i videregående opplæring*. Pedlex
- Hauge, An-Magritt 2004: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Høihilder, Eli Kari (red) 2008: *Hvordan vurdere elevene bedre?* En metodebok for lærere. Pedlex
- Hilde Hiim og Else Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal

Generell yrkesdidaktikk :

- Røe Ødegård, Inger Karin: *Pedagogisk entreprenørskap* Høgskoleforlaget 2000
- Nielsen, Klaus og Kvale, Steinar: *Mesterlære Ad Notam* 1999
- Mjælde, Liv: *Yrkenes pedagogikk Yrkeslitteratur* 2002
- Waage, Jan Fredrik : *Yrkesrettet opplæring i skole og arbeidsliv* Pedlex 2000

- Hiim, Hilde Hippe, Else : Å utdanne Profesjonelle yrkesutøvere Gyldendal akademisk 2001
  - Nilsen, Sigmund og Sund, Grete Haaland : Læring gjennom praksis, Pedlex 2008
-

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:32